

Convenția europeană de arbitraj comercial internațional din 21.04.1961*)

Text publicat în M.Of. al României.

În vigoare de la 25 iunie 1963

*) Traducere din limba franceză

Subsemnatii, autorizati in cuvenita forma, reuniti sub auspiciile Comisiei Economice pentru Europa a Organizatiei Natiunilor Unite, Constatind ca la 10 iunie 1958, in urma Conferintei Natiunilor Unite privind Arbitrajul Comercial International, a fost semnata la New York **Conventia** pentru recunoasterea si executarea sentintelor arbitrale straine.

In dorinta de a contribui la dezvoltarea comertului european, prin inlaturarea, in masura posibilitatilor, a unor dificultati susceptibile de a impiedica organizarea si functionarea arbitrajului comercial international in relatiile dintre persoanele fizice sau juridice din diferite tari ale Europei,

Au convenit asupra urmatoarelor dispozitii:

ARTICOLUL 1 Domeniul de aplicare a Conventiei

1. Prezenta Conventie se aplica:

a) conventiilor de arbitraj incheiate, pentru reglementarea litigiilor nascute sau care se vor naste din operatii de comert international, intre persoanele fizice sau juridice avind, in momentul incheierii Conventiei, resedinta lor obisnuita sau sediul in State Contractante diferite;

b) procedurilor si sentintelor arbitrale intemeiate pe conventiile aratate la paragraful 1 lit. a din acest articol.

2. In sensul prezentei Conventii se intelege prin:

a) "conventie de arbitraj", fie o clauza compromisorie inscrisa intr-un contract, fie un compromis, contractul sau compromisul fiind semnate de parti sau continute intr-un schimb de scrisori, de telegrame sau de comunicari prin telex si, in raporturile intre tari ale caror legi nu impun forma scrisa pentru conventia de arbitraj, orice conventie incheiata in formele permise de aceste legi;

b) "arbitraj", reglementarea litigiilor nu numai de catre arbitrii numiti pentru cazuri determinate (arbitraj ad-hoc), ci si de catre institutii permanente de arbitraj;

c) "sediul", locul unde este situata intreprinderea care a incheiat conventia de arbitraj.

ARTICOLUL 2

Capacitatea persoanelor juridice de drept public de a se supune arbitrajului

- 1.** In cazurile prevazute de articolul I, paragraful 1 al prezentei Conventii, persoanele juridice calificate, prin legea care le este aplicabila, drept "persoane juridice de drept public", au facultatea de a incheia in mod valabil conventii de arbitraj.
- 2.** In momentul semnarii sau ratificarii prezentei Conventii ori aderarii la ea, orice stat va putea declara ca limiteaza aceasta facultate, in conditiile precizate in declaratia sa.

ARTICOLUL 3 Capacitatea strainilor de a fi arbitri

In arbitrajele supuse prezentei Conventii, strainii pot fi desemnati ca arbitri.

ARTICOLUL 4 Organizarea arbitrajului

1. Partile la o conventie de arbitraj sint libere sa prevada:

- a)** ca litigiile lor vor fi supuse unei institutii permanente de arbitraj; in acest caz, arbitrajul se va desfasura in conformitate cu Regulamentul institutiei desemnate; sau
- b)** ca litigiile lor vor fi supuse unei proceduri arbitrale ad-hoc; in acest caz, partile vor avea in special facultatea
- i)** de a desemna arbitrii sau de a stabili modalitatile potrivit carora vor fi desemnati arbitrii in caz de litigiu;
- ii)** de a determina locul arbitrajului;
- iii)** de a fixa regulile de procedura pe care le vor urma arbitrii.

2. Daca partile au inteles sa supuna reglementarea litigiilor lor unui arbitraj ad-hoc si daca intr-un termen de 30 de zile de la data notificarii cererii de arbitraj catre pirit, una din parti nu si-a desemnat arbitrul sau, acesta va fi desemnat, daca nu exista intelegere contrara, la cererea celeilalte parti, de catre Presedintele Camerei de Comert competente a tarii in care partea in culpa are, in momentul introducerii cererii de arbitraj, resedinta sa obisnuita sau sediul. Prezentul paragraf se aplica si la inlocuirea arbitrilor desemnati de catre o parte sau de catre Presedintele Camerei de Comert mai sus vizata.

3. Daca partile au hotarit sa supuna reglementarea litigiilor lor unui arbitraj ad-hoc printr-unul sau mai multi arbitri fara ca conventia de arbitraj sa contina indicatii in legatura cu masurile necesare pentru organizarea arbitrajului, cum ar fi cele prevazute la paragraful 1 al prezentului articol, aceste masuri vor fi luate, daca partile nu se inteleg in aceasta privinta si sub rezerva cazului mentionat la paragraful 2 de mai sus, de catre arbitrul sau arbitrii deja desemnati. In lipsa unui acord intre parti asupra desemnarii arbitrului unic sau in lipsa acordului intre arbitri asupra masurilor de luat, reclamantul va

putea sa se adreseze, pentru luarea acestor masuri, daca partile au hotarit locul arbitrajului, la alegerea sa, fie Presedintelui Camerei de Comert competente a tarii unde se afla locul ales de parti, fie Presedintelui Camerei de Comert competente a tarii in care piritul isi are, in momentul introducerii cererii de arbitraj, resedinta sa obisnuita sau sediul sau; daca partile nu s-au inteles asupra locului arbitrajului, reclamantul se va putea adresa, la alegerea sa, fie Presedintelui Camerei de Comert competente a tarii in care piritul isi are, in momentul introducerii cererii de arbitraj, resedinta sa obisnuita sau sediul sau, fie Comitetului Special a carui compunere si modalitate de functionare sint determinate prin anexa la prezenta Conventie. Daca reclamantul nu-si exercita drepturile care-i sint acordate prin prezentul paragraf, aceste drepturi vor putea fi exercitate de catre pirit sau de catre arbitri.

4. Presedintele sau Comitetul Special sesizati vor putea proceda, dupa caz,

a) la desemnarea arbitrului unic, a arbitrului presedinte, a supraarbitrului sau a arbitrului tert;

b) la inlocuirea unuia sau a mai multor arbitri desemnati dupa o alta procedura decit cea prevazuta la paragraful 2 al prezentului articol;

c) la determinarea locului arbitrajului, subintelegindu-se ca arbitrii pot sa aleaga un alt loc de arbitraj;

d) la stabilirea directa, sau prin referire la regulamentul unei institutii arbitrale permanente, a regulilor de procedura care trebuie respectate de arbitri, daca acestia nu si-au fixat regulile lor de procedura, in lipsa unui acord intre parti in aceasta privinta.

5. Daca partile au convenit sa supuna reglementarea litigiilor unei institutii arbitrale permanente fara a desemna aceasta institutie si nu se inteleg asupra acestei desemnari, reclamantul va putea sa ceara aceasta desemnare in conformitate cu procedura prevazuta la paragraful 3 de mai sus.

6. Daca conventia de arbitraj nu contine nici o indicatie asupra modului de arbitraj (arbitraj printr-o institutie permanenta de arbitraj sau arbitraj ad-hoc) caruia partile s-au inteles sa supuna litigiul lor si daca partile nu cad de acord asupra acestei chestiuni, reclamantul va avea facultatea de a recurge, in aceasta privinta, la procedura prevazuta la paragraful 3 de mai sus. Presedintele Camerei de Comert competente sau Comitetul Special pot, fie sa indrepte partile la o institutie permanenta de arbitraj, fie sa le invite sa-si desemneze arbitrii, intr-un termen pe care il vor fixa partilor, si sa convina in acelasi termen asupra masurilor necesare functionarii arbitrajului. In acest din urma caz, vor fi aplicabile paragrafele 2, 3 si 4 din prezentul articol.

7. Daca in termen de 60 de zile din momentul in care a fost sesizat cu una din cererile enumerate la paragrafele 2, 3, 4, 5 si 6 ale acestui articol, Presedintele Camerei de Comert desemnat in baza unuia din aceste paragrafe, n-a dat urmare cererii, reclamantul va putea sa se adreseze Comitetului Special pentru ca acesta sa-si asume functiile care nu au fost indeplinite.

ARTICOLUL 5 Declinarea competentei arbitrale

1. Partea care intelege sa ridice o exceptie intemeiata pe incompetenta arbitrului trebuie, cind este vorba de exceptii intemeiate pe inexistentia, nulitatea sau caducitatea conventiei de arbitraj, sa faca acest lucru in cursul procedurii arbitrale, cel mai tirziu in momentul prezentarii apararilor sale in fond, iar cind este vorba de exceptii intemeiate pe faptul ca chestiunea litigioasa ar depasi imputernicirile arbitrului, de indata ce va fi ridicata, in procedura arbitrala, problema care ar depasi aceste imputerniciri. Cind intirzierea partilor in ridicarea exceptiei este datorata unei cauze socotita intemeiata de catre arbitru, acesta va declara exceptia admisibila.

2. Exceptiile de incompetenta aratate la paragraful 1 de mai sus si care nu au fost ridicate in termenele fixate in acest paragraf 1, nu vor mai putea fi ridicate in cursul procedurii arbitrale, daca este vorba de exceptii pe care, in virtutea legii aplicabile de catre arbitru, partile au singura facultatea de a le invoca, nici in cursul unei proceduri judiciare ulterioare asupra fondului sau executarii sentintei, daca este vorba de exceptii lasate la facultatea partilor in virtutea legii determinate de norma conflictuala a instantei judecatoresti sesizate cu fondul sau cu executarea sentintei. Judecatorul va putea totusi controla decizia prin care arbitrul a constatat tardivitatea exceptiei.

3. Sub rezerva controlului judiciar ulterior prevazut prin legea forului, arbitrul a carui competenta este contestata nu trebuie sa se desesizeze de proces; el are dreptul de a hotari asupra propriei sale competente si asupra existentei sau valabilitatii conventiei de arbitraj sau a contractului din care aceasta conventie face parte.

ARTICOLUL 6 Competenta judiciara

1. Exceptia intemeiata pe existenta unei conventii de arbitraj si prezentata in fata instantei judecatoresti sesizate de catre una din parti la conventia de arbitraj, trebuie sa fie ridicata de catre pirit, sub pedeapsa decaderii, inaintea sau in momentul prezentarii apararilor sale asupra fondului, dupa cum legea instantei sesizate considera exceptia de incompetenta ca o chestiune de procedura sau de fond.

2. Cind vor trebui sa se pronunte asupra existentei sau valabilitatii unei conventii de arbitraj, tribunalele Statelor Contractante vor hotari, in ceea ce priveste capacitatea partilor, potrivit legii care este aplicabila, iar in ceea ce priveste celelalte probleme:

a) conform legii careia partile au supus conventia de arbitraj;

b) in lipsa unei indicatii in aceasta privinta, conform legii tarii unde sentinta trebuie sa fie pronuntata;

c) in lipsa indicatiilor asupra legii la care partile au supus conventia si daca, in momentul in care problema este supusa unei instante judecatoresti, nu este posibil sa se prevada care este tara in care se va da sentinta, conform legii competente in virtutea normelor conflictuale ale tribunalului sesizat.

Judecatorul sesizat poate sa nu recunoasca conventia de arbitraj daca, dupa legea forului, litigiul nu este susceptibil de arbitraj.

3. Cind, inaintea oricarui recurs la o instanta judecatoreasca, a fost introdusa o procedura de arbitraj, instantele judecatoresti ale Statelor Contractante, sesizate ulterior cu o cerere referitoare la acelasi litigiu, intre aceleasi parti, sau cu o cerere in constatarea inexistentei, a nulitatii sau a caducitatii conventiei de arbitraj, vor suspenda, afara de cazul cind exista motive grave, judecata asupra competentei arbitrului pina la pronuntarea sentintei arbitrale.

4. Cererea de masuri provizorii sau conservatorii adresata unei autoritati judiciare nu trebuie sa fie considerata ca incompatibila cu conventia de arbitraj, si nici ca o supunere a litigiului, in ceea ce priveste fondul sau, instantei judecatoresti.

ARTICOLUL 7 Legea aplicabila

1. Partile sint libere sa determine legea pe care arbitrii trebuie sa o aplice fondului litigiului. In lipsa indicarii de catre parti a legii aplicabile, arbitrii vor aplica legea desemnata de norma conflictuala pe care ei o vor considera potrivita in speta. In amindoua cazurile, arbitrii vor tine seama de stipulatiile contractului si de uzantele comerciale.

2. Arbitrii vor hotari ca mediatori amiabili*), daca aceasta este vointa partilor si daca legea care reglementeaza arbitrajul permite acest lucru.

*) ("en amiables compositeurs").

ARTICOLUL 8 Motivarea sentintei

Se considera ca partile s-au inteles ca sentinta arbitrala sa fie motivata, afara de cazul cind:

a) partile au declarat in mod expres ca sentinta nu trebuie sa fie motivata; sau

b) ele s-au supus unei proceduri arbitrale in cadrul careia nu este obiceiul de a se motiva sentinta si in masura in care, in acest caz, partile sau una din ele nu cer in mod expres inainte de incheierea dezbaterilor sau, daca nu au fost dezbateri, inainte de redactarea sentintei, ca sentinta sa fie motivata.

ARTICOLUL 9 Anularea sentintei arbitrale

1. Anularea intr-unul din Statele Contractante a unei sentinte arbitrale ce cade sub prevederile prezentei Conventii nu va constitui un motiv de refuz de recunoastere sau de executare intr-un alt Stat Contractant decit daca aceasta anulare a fost pronuntata in Statul in care, sau dupa legea caruia, sentinta a fost data si aceasta pentru unul din urmatoarele motive:

a) partile la conventia de arbitraj erau, conform legii care le este aplicabila, lovite de incapacitate, sau zisa conventie nu este valabila potrivit legii careia partile au supus-o sau, in lipsa indicatiilor in aceasta privinta, potrivit legii tarii unde sentinta a fost pronuntata; sau

b) partea care cere anularea nu a fost informata in mod cuvenit despre desemnarea arbitrilor sau despre procedura arbitrala, sau i-a fost imposibil dintr-un alt motiv sa-si sustina cauza; sau

c) sentinta se refera la un diferend nementionat in compromis sau care nu intra in prevederile clauzei compromisorii; sau contine hotariri care depasesc termenii compromisului sau ai clauzei compromisorii; totusi, daca dispozitiile sentintei care se refera la probleme supuse arbitrajului pot fi separate de cele care se refera la probleme nesupuse arbitrajului, primele vor putea sa nu fie anulate; sau

d) constituirea tribunalului arbitral sau procedura de arbitraj nu a fost conforma cu conventia partilor sau, in lipsa conventiei, cu dispozitiile articolului IV din prezenta Conventie.

2. In raporturile intre Statele Contractante care sint Parti si la Conventia de la New York din 10 iunie 1958 pentru recunoasterea si executarea sentintelor arbitrale straine, paragraful 1 din prezentul articol are drept efect de a limita numai la cauzele de anulare pe care el le enumera, aplicarea articolului V, paragraful 1 lit. e din Conventia de la New York.

ARTICOLUL 10 Dispozitii finale

1. Prezenta Conventie este deschisa pentru semnare sau aderare tarilor membre ale Comisiei Economice pentru Europa si tarilor admise la Comisie cu titlu consultativ conform paragrafului 8 din mandatul acestei Comisii.

2. Tarile susceptibile de a participa la anumite lucrari ale Comisiei Economice pentru Europa, in baza paragrafului 11 din mandatul acestei Comisii, pot deveni Parti Contractante la prezenta Conventie prin aderare dupa intrarea ei in vigoare.

3. Conventia va fi deschisa pentru semnare pina la 31 decembrie 1961 inclusiv. Dupa aceasta data, ea va ramine deschisa pentru aderare.

4. Prezenta Conventie este supusa ratificarii.

5. Instrumentele de ratificare sau aderare vor fi depuse la Secretarul General al Organizatiei Natiunilor Unite.

6. La semnarea prezentei Conventii, la ratificarea ei sau la aderare, Partile Contractante vor comunica Secretarului General al Organizatiei Natiunilor Unite lista Camerelor de Comert sau a altor institutii din tara lor ale caror Presedinti isi asuma functiile incredintate de articolul IV din prezenta Conventie presedintilor Camerelor de Comert competente.

7. Dispozitiile prezentei Conventii nu aduc atingere valabilitatii acordurilor multilaterale sau bilaterale incheiate sau care vor fi incheiate de catre Statele Contractante in materie de arbitraj.

8. Prezenta Conventie va intra in vigoare in a 90-a zi dupa ce cinci din tarile mentionate la paragraful 1 din prezentul articol vor depune instrumentele lor de ratificare sau aderare. Pentru fiecare tara care va ratifica sau adera ulterior, prezenta Conventie va intra in vigoare in a 90-a zi dupa depunerea instrumentului de ratificare sau aderare a acestei tari.

9. Fiecare Parte Contractanta va putea sa denunte prezenta Conventie printr-o notificare adresata Secretarului General al Organizatiei Natiunilor Unite. Denuntarea isi va produce efectul la 12 luni dupa data la care Secretarul General a primit notificarea.

10. Daca dupa intrarea in vigoare a prezentei Conventii, numarul Partilor Contractante va fi, ca urmare a denuntarilor, redus la mai putin de cinci, prezenta Conventie va inceta de a fi in vigoare incepind de la data la care ultima din aceste denuntari isi va produce efectul.

11. Secretarul General al Organizatiei Natiunilor Unite va notifica tarilor prevazute la paragraful 1, ca si tarilor devenite Parti Contractante prin aplicarea paragrafului 2 din prezentul articol:

a) declaratiile facute in baza paragrafului 2 din articolul II;

b) ratificarile si aderarile in baza paragrafului 1 si 2 din prezentul articol;

c) comunicările primite conform paragrafului 6 din prezentul articol;

d) datele la care prezenta Conventie va intra in vigoare conform paragrafului 8 din prezentul articol;

e) denuntarile in baza paragrafului 9 din prezentul articol;

f) abrogarea prezentei Conventii conform paragrafului 10 din prezentul articol.

12. Dupa 31 decembrie 1961, originalul prezentei Conventii va fi depus la Secretarul General al Organizatiei Natiunilor Unite, care va transmite copii certificate fiecărei tari prevazute de paragraful 1 si 2 din prezentul articol.

Drept care subsemnatii, autorizati in cuvenita forma, au semnat prezenta Conventie.

Facuta la Geneva, la douazeci si unu aprilie 1961, intr-un singur exemplar, in limbile franceza, engleza si rusa, toate trei textele avind aceeasi valabilitate.

Compunerea si modul de functionare a Comitetului Special
prevazut de articolul IV al Conventiei*)

*) Traducere din limba franceza.

1. Comitetul Special prevazut de articolul IV al Conventiei va fi compus din doi membri titulari si dintr-un Presedinte. Unul din membrii titulari va fi ales de catre Camerele de Comert sau alte institutii desemnate, conform articolului X paragraful 6 al Conventiei, de catre Statele in care, in momentul deschiderii pentru semnare a Conventiei, exista Comitete nationale ale Camerei de Comert Internationale si care, in momentul alegerii, vor fi Parti la Conventie. Celalalt membru va fi ales de catre Camerele de Comert sau alte institutii desemnate, conform articolului X paragraful 6 al Conventiei, de catre Statele in care, in momentul deschiderii pentru semnare a Conventiei, nu exista Comitete nationale ale Camerei de Comert Internationale si care, in momentul alegerii, vor fi parti la Conventie.

2. Persoanele chemate sa exercite, in conditiile prevazute de paragraful 7 de mai jos, functiile de Presedinte al Comitetului Special vor fi de asemenea alese de catre Camerele de Comert sau alte institutii, asa cum este prevazut la paragraful 1 din prezenta anexa.

3. Camerele de Comert sau celelalte institutii prevazute la paragraful 1 din prezenta anexa vor alege, in acelasi timp si in aceleasi conditii ca si pe Presedintii si membrii titulari, supleanti pentru cazurile de impiedicare temporara a Presedintilor sau a membrilor titulari mentionati. In caz de impiedicare permanenta sau de demisie a unui Presedinte sau a unui membru titular, supleantul ales pentru a-l inlocui devine, dupa caz, Presedinte sau membru titular si grupul de Camere de Comert sau de alte institutii care alesese pe supleantul devenit Presedinte sau membru titular, va proceda la alegerea unui nou supleant.

4. Primele alegeri ale Comitetului vor avea loc in timp de 90 de zile de la depunerea celui de-al cincilea instrument de ratificare sau aderare. Vor putea de asemenea participa la aceste alegeri Camerele de Comert sau alte institutii desemnate de catre Statele care, fiind semnatare, nu sint inca Parti la Conventie. Daca nu este posibil sa se procedeze la alegeri in termenul indicat, aplicarea paragrafelor 3-7 din articolul IV al Conventiei va fi suspendata pina cind se va proceda la alegeri in conditiile prevazute mai sus.

5. Sub rezerva prevederilor paragrafului 7 de mai jos, membrii Comitetului Special vor fi alesi pentru o perioada de patru ani. Noi alegeri vor trebui sa aiba loc in primele sase luni ale celui de-al patrulea an de la alegerile precedente. Daca o noua procedura de alegere a membrilor Comitetului Special nu a dat rezultate, membrii alesi in alegerile precedente vor continua sa-si exercite functiile pina la alegerea noilor membri.

6. Rezultatele alegerilor membrilor Comitetului Special vor fi comunicate Secretarului General al Organizatiei Natiunilor Unite care le va notifica Statelor prevazute in paragraful 1 al articolului X al prezentei Conventii, ca si Statelor devenite Parti

Contractante in baza paragrafului 2 al articolului X. Secretarul General va notifica de asemenea acelorasi State eventuala suspendare si punerea in aplicare a paragrafelor 3-7 ale articolului IV din Conventie, in baza paragrafului 4 din prezenta anexa.

7. Persoanele alese cu titlu de Presedinte isi vor exercita functiile pe rind, fiecare timp de doi ani. Atribuirea functiei de Presedinte uneia din aceste doua persoane in timpul primei perioade de doi ani dupa intrarea in vigoare a Conventiei, va fi hotarita prin tragere la sorti. Presedintia va fi dupa aceea atribuita de fiecare data, pentru o noua perioada de doi ani, persoanei aleasa ca Presedinte de catre grupul de tari altul decit acela care l-a ales pe Presedintele care si-a exercitat functiile in perioada de doi ani imediat precedenta.

8. Cererile catre Comitetul Special prevazute in paragrafele 3-7 ale articolului IV al Conventiei vor fi adresate Secretarului Executiv al Comisiei Economice pentru Europa. Secretarul Executiv va sesiza mai intii pe membrul Comitetului Special ales de catre grupul de tari altul decit cel care a ales pe Presedintele in exercitiu in momentul introducerii cererii. Solutia propusa de catre membrul sesizat in primul rind va fi transmisa de catre Secretarul Executiv celuiilalt membru al Comitetului si, daca acesta o accepta, aceasta solutie va fi considerata ca o hotarire a Comitetului si comunicata, ca atare, de catre Secretarul Executiv reclamantului.

9. Daca cei doi membri ai Comitetului Special, sesizati de catre Secretarul Executiv, nu se inteleg asupra unei solutii pe cale de corespondenta, Secretarul Executiv va convoca o reuniune a Comitetului Special la Geneva spre a incerca sa se ajunga la o hotarire unanima asupra cererii. In lipsa unanimitatii, hotarirea Comitetului va fi luata cu majoritate de voturi si comunicata de catre Secretarul Executiv reclamantului.

10. Cheltuielile legate de interventia Comitetului Special intr-un litigiu supus prezentei Conventii vor fi efectuate de catre reclamant si considerate drept cheltuieli de procedura.